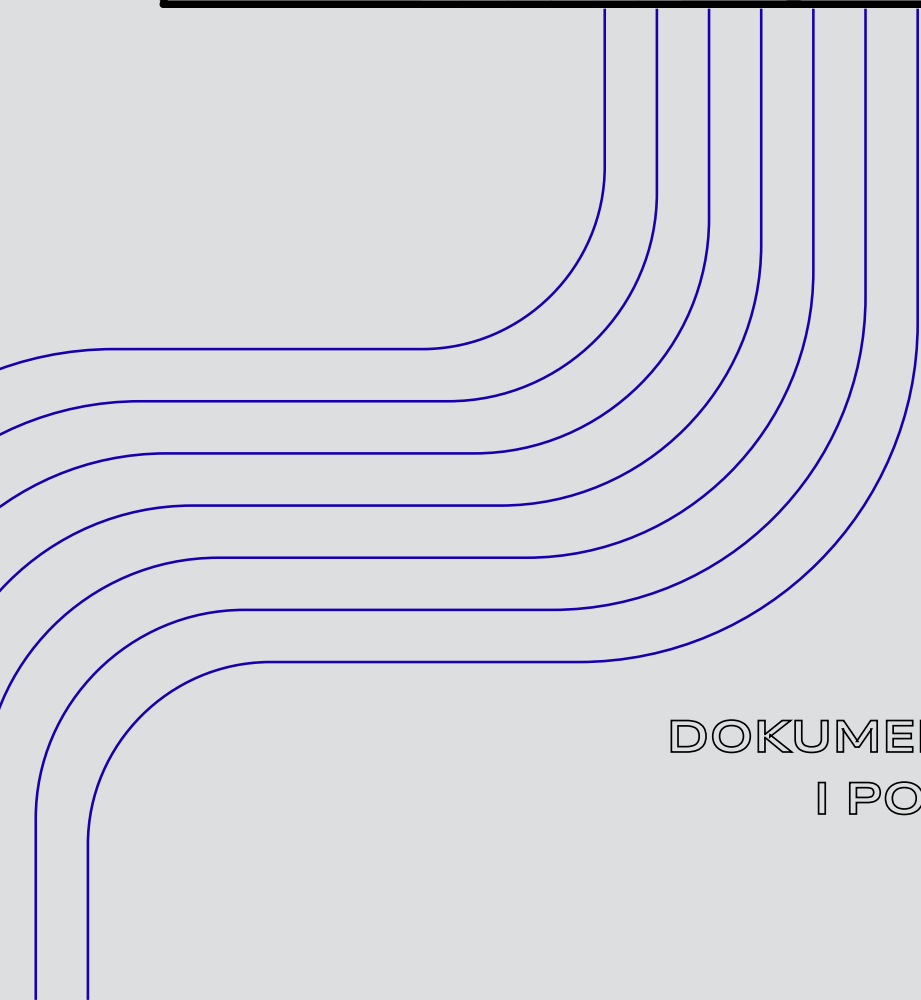

FORCIMI I KAPACITETEVE TË
AUTORITETEVE GJYQËSORE PËR TË
ADRESUAR GJUHËN E URREJTJES

DOKUMENT PËRMBLEDHËS
I POLITIKAVE PUBLIKE

Dokument përmbledhës i politikave publike

Forcimi i Kapaciteteve të Autoriteteve Gjyqësore për të Adresuar Gjuhën e Urrejtjes

Komiteti i Helsinkit për të Drejtat e Njeriut

Shkup
Nëntor, 2024

This publication was funded by the European Union. Its contents are the sole responsibility of the Helsinki Committee for Human Rights Skopje and do not necessarily reflect the views of the European Union.

Funded by
the European Union

Закнување на националните
заштитни механизми против
говор на омраза

PËRMBLEDHJE

Në kuadër të projektit “Forcimi i Mekanizmave Kombëtarë të Mbrojtjes kundër Gjuhës së Urrejtjes”, të financuar nga Bashkimi Evropian, u mbajtën dy sesione trajnimi dy-ditore për gjyqtarë dhe prokurorë publikë në shtator dhe tetor 2024. Fokusi kryesor ishte përmirësimi i njohurive dhe aftësive praktike për trajtimin e rasteve të gjuhës së urrejtjes, mbledhjen dhe analizimin e provave elektronike dhe zbatimin e standardeve ligjore ndërkombëtare. Pjesëmarrësit kërkuar edukim të vazhdueshëm dhe zhvillimin e mjeteve praktike, duke përfshirë manuale dhe udhëzime procedurale.

PYETJE KYÇE:

- Trajnimet u zhvilluan me sukses me pjesëmarrjen e gjyqtarëve, prokurorëve dhe kandidatëve nga Akademia.
 - Pjesëmarrësit u trajnuan në mbledhjen dhe analizën e provave elektronike, duke përfshirë ndihmën ligjore ndërkombëtare.
 - U zhvilluan aftësi praktike për identifikimin, hetimin dhe ndjekjen penale të gjuhës së urrejtjes.
 - U prezantuan raste nga jurisprudenca e Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut.
 - Pjesëmarrësit theksuan mungesën e standardeve dhe protokolleve për trajtimin e provave elektronike.
 - U identifikua nevoja për bashkëpunim me platformat e mediave sociale dhe zhvillimin e udhëzimeve dhe strategjive kombëtare.
-

Modulet e Trajnimit

Trajnimi mbuloi aspekte teorike dhe praktike të trajtimit të gjuhës së urrejtjes. Fillimisht, trajtoi konceptet dhe elementët themelorë të gjuhës së urrejtjes, si dhe një analizë kritike të kuadrit ligjor kombëtar përmes prizmit të standardeve ligjore evropiane dhe jurisprudencës së Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut. Ky seksion i ndihmoi pjesëmarrësit të zhvillojnë një kuptim të fortë dhe të thellë të thelbit dhe fushëveprimit të gjuhës së urrejtjes, të fitojnë aftësi për njohjen e saj dhe të shohin rëndësinë e vlerave themelore demokratike - dinjitetit, barazisë, respektit për të drejtat e njeriut dhe paqes sociale - si bazë për zbatimin e saktë të ligjit.

Për më tepër, u morën në konsideratë çështje praktike dhe sfida nga terreni: mbledhja dhe sigurimi i provave, veçanërisht atyre elektronike, përpunimi i duhur i tyre dhe përgatitja e raporteve profesionale, si dhe mekanizmat për komunikim dhe koordinim midis institucioneve. U dhanë udhëzime për përdorimin e procedurave për ndihmë ligjore ndërkombëtare dhe për shkëmbimin e informacionit dhe provave, me theks të veçantë në zbatimin e Konventës për Krimin Kibernetik. Pjesëmarrësit treguan se ekziston një nevojë e qartë për trajnime shtesë të specializuara në fushën e krimit kibernetik dhe hetimeve të gjuhës së urrejtjes në internet, me metodologji të qarta dhe forcimin e bashkëpunimit ndër-institucional. Këto njohuri dhe rekomandime janë çelësi për parandalimin efektiv, veprimin në kohë dhe krijimin e një shoqërie gjithëpërfshirëse dhe të drejtë.

Gjetjet nga trajnimi

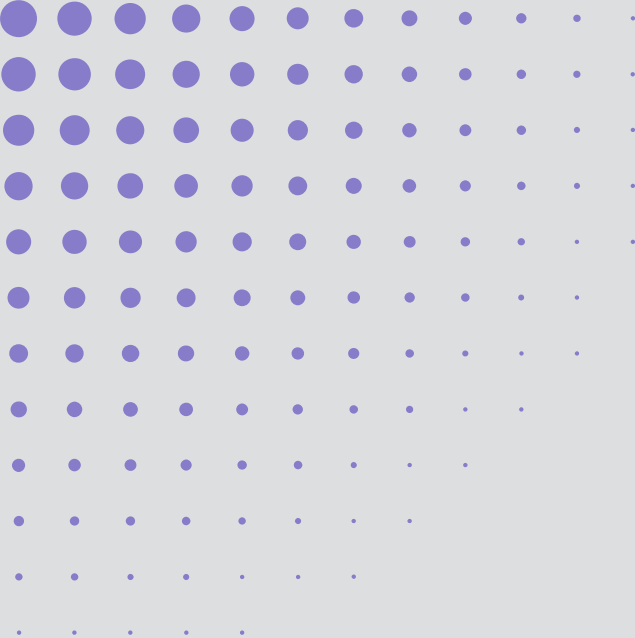
- Roli i gjyqësorit është thelbësor në luftën kundër gjuhës së urrejtjes, por nuk përdoret mjaftueshëm. Mungon një jurisprudencë e vendosur, dhe gjuha raciste dhe homo/transfobike shpesh mbetet e pandëshkuar, veçanërisht në diskursin nacionalist që synon pakicat.
- Ka paqartësi konceptuale midis gjyqtarëve dhe prokurorëve, më shpesh në mungesë të një dallimi midis gjuhës së urrejtjes dhe fyerjes/shpifjes dhe reduktimit të gjuhës së urrejtjes në fyerje politike.
- Ekziston një tendencë e dukshme për t'i trajtuar zyrtarët publikë si një grup i synuar, gjë që është problematike. Megjithëse nuk përjashtohet mundësia që ata të jenë viktima, uzurpimi i konceptit mund të çojë në kufizime në fjalimin politik dhe shkelje të standardeve demokratike.
- Gjyqësori ka treguar interes në trajnimin dhe përmirësimin e kapaciteteve për t'u marrë me gjuhën e urrejtjes, gjë që është një sinjal pozitiv për punën e ardhshme.
- Korniza ligjore kontribuon në këto paqartësi, pasi nuk përcakton qartë karakteristikat e identitetit të mbrojtur, ndërsa lejon diskrecion të gjerë që mund të abuzohet. I mungon mbrojtja eksplicite e orientimit seksual dhe identitetit gjinor.

Përfundime

1. Nevojiten trajnime të rregullta për autoritetet gjyqësore mbi gjuhën e urrejtjes.
2. Provat elektronike luajnë një rol kyç në hetime dhe duhet të trajtohen në mënyrë të përshtatshme.
3. Bashkëpunimi ndërinstytucional dhe ndërkombëtar është thelbësor për marrjen e provave elektronike.
4. Mungojnë udhëzime dhe mjete praktike për gjyqtarët dhe prokurorët në trajtimin e rasteve të gjuhës së urrejtjes.

REKOMANDIME

- Të zhvillohet dhe publikohet një manual praktik për trajtimin e rasteve të gjuhës së urrejtjes dhe provave elektronike.
- Të vendosen standarde dhe protokolle kombëtare për analizimin dhe ndjekjen penale të provave elektronike.
- Të ofrohet edukim dhe trajnim i vazhdueshëm në bashkëpunim me Akademinë për Gjyqtarë dhe Prokurorë Publikë.
- Të avokohet për rritjen e kapacitetit institucional dhe burimeve teknike.
- Të formalizohet bashkëpunimi me platformat e mediave sociale për të lehtësuar mbledhjen e provave.
- Të harmonizohet legjislacioni kombëtar me standardet evropiane dhe ndërkombëtare.
- Të zhvillohet një strategji kombëtare për luftimin e gjuhës së urrejtjes.

Funded by
the European Union

Зајакнување на националните
заштитни механизми против
говор на омраза

ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ
ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА